

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Kelemér

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

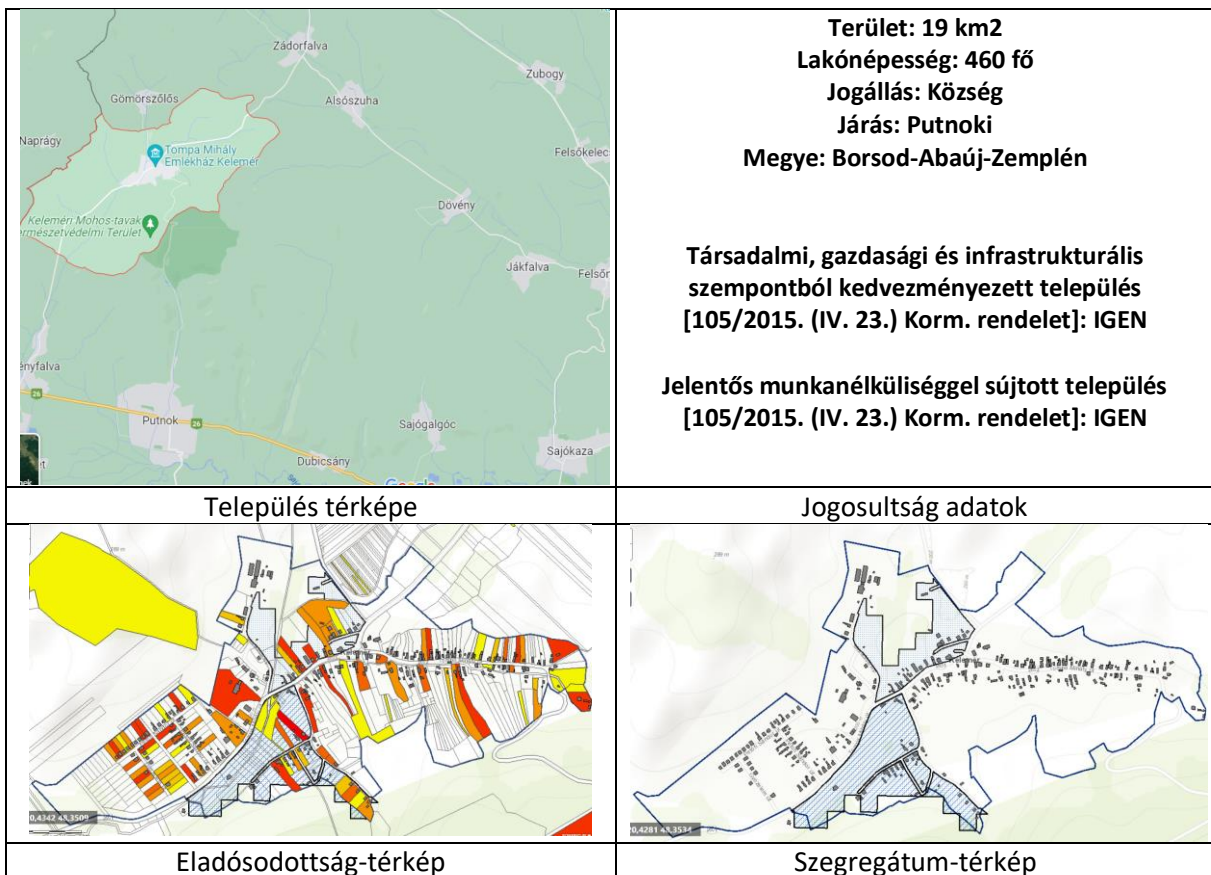
Kelemér

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Putnoki járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022.06.30.

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Kelemér	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Putnoki	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	446	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	88%	
15 év alattiak aránya (2021)	15,9%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	53%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	21%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	108%	
Lakásszám (2011)	176	
Üres lakások száma (2011)	26	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	106	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	23	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	106	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	42	
Lakások száma (2019)	176	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	36	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	92	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	160	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	43	
WC nélküli lakások száma (2011)	66	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	9	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	422543 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	105%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1850000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	10	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	4	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Kelemér község Borsod-Abaúj-Zemplén megye északnyugati részén a magyar-szlovák államhatár mentén fekvő, - a történelmi Gömör vármegye területén - Putnok térségében elhelyezkedő település.

A Sajó völgyétől északra Serényfalván át Aggtelekre vezető közút halad át területén. **Miskolctól való távolsága 51 km, Putnoktól 9 km, Ózdtól 25 km.**

A település három irányból közelíthető meg: Putnok, Serényfalva és Zádorfalva.

Kelemér-Putnok között 12 autóbuszjárat biztosítja átszállás nélkül a közösségi közlekedést.

A településen átvezető út fontos turisztikai út Aggtelek felé. Kelemér területe a tengerszint felett 185 méterre fekszik. A legmagasabb pontja a 380 méter tengerszint felettimagasságú Piroska hegy, mely erdővel borított terület. Az erdő nagy része magán és állami tulajdonban van. **A legelő, rét és zárt kert 300 hektár terület önkormányzati tulajdon.**

A falu főterén, a dombon, kis község legszebb pontján emelkedik a megragadó épületegyüttes: a középkori templom, a református parókia, Tompa Mihály emlék múzeumaként megbecsült egykori káplánlak és a református iskola. A községben még láthatók a századforduló után épület díszes fatornácos házak.

Kelemér földrajzi- és talajadottságai igen kedvezőek a mezőgazdasági termelés számára. A település agrárgazdaságára döntően a növénytermesztés, és csak kisebb mértékben az állattenyésztés a jellemző. A község termő területének nagysága 205 hektár (2010-es KSH adat). E területnagyságot figyelembe véve megállapítható, hogy jelentős természeti és termelési adottságokkal bíró település. Sajnálatos módon azonban nincs jelen a településen az agrárium által megtermelteteket feldolgozó ipari háttér (konzervgyár, hűtőház, gyümölcsaszaló, malom stb.), gyümölcsaszalással Kelemér Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata foglalkozik.

A tömegközlekedés a Borsod Volán Zrt. és eszközein valósul meg.

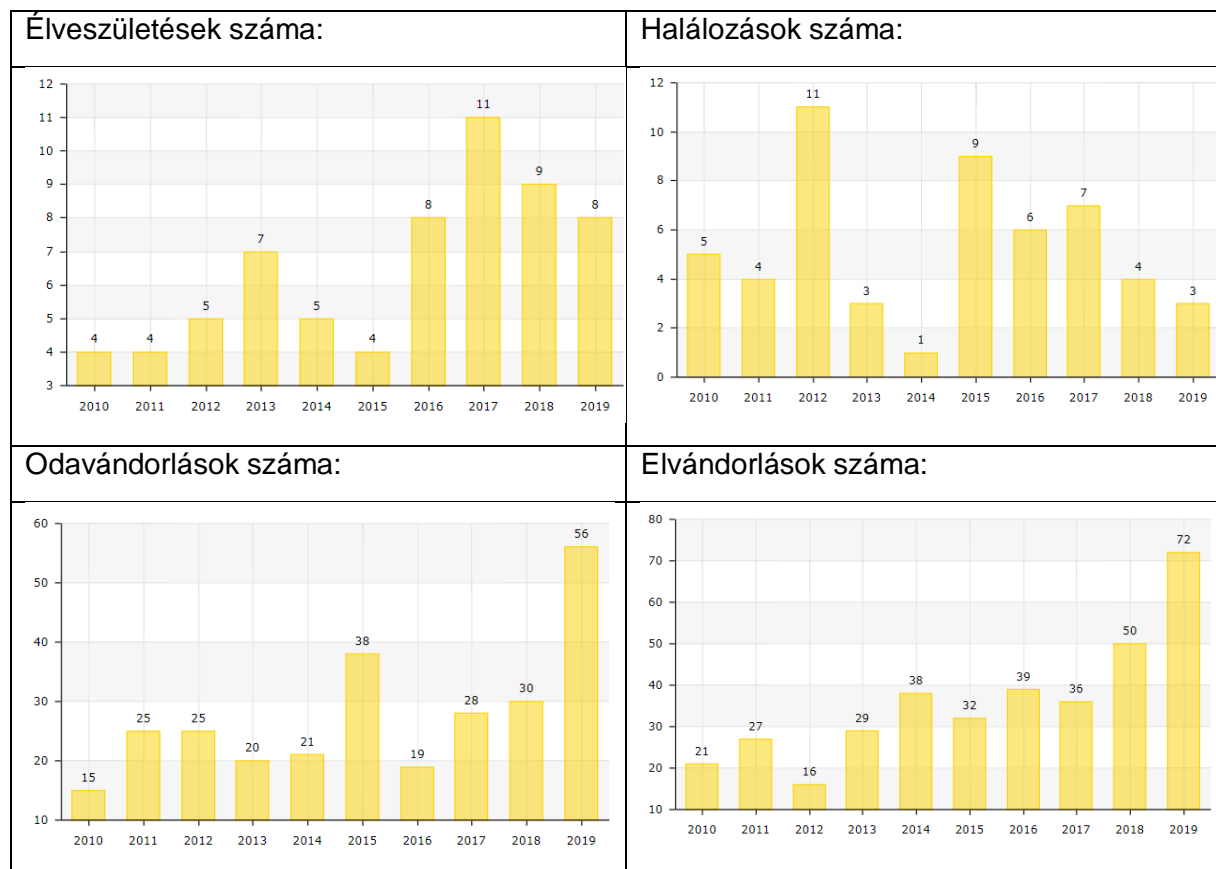
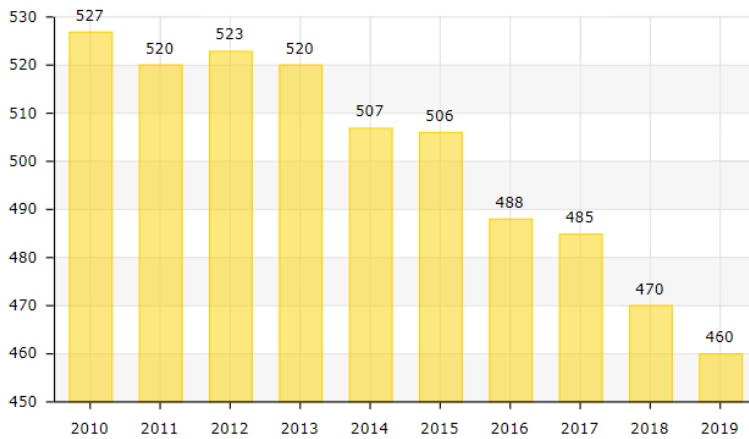
A településen a központtól legmesszebb lakók 1 km távolságra vannak, legfeljebb 10 perc sétával elérhetnek 2db buszmegállót, a lakosok elégedettek a tömegközlekedéssel.

A jó közlekedési adottság pedig megkönnyíti a gazdasági ingázás kialakulását.

A lakosság szám csökken (elhalálozás), az elvándorlás is jellemző a településre, főleg a fiatalokra.

A településen élő lakosság 50%-a roma származású.

A roma népeiségre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A 2001-es népszámlálási adatok szerint Kelemérben is csak kevesen vallották magukat roma származásúnak

Forrás:TeIR

Térségi munkalehetőségek:

- Carbosint Kft. Kelemér
- Robert Bosch Kft. Miskolc
- Ózd Kohászati Üzem

Gyümölcsaszalással Kelemér Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata foglalkozik. Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, valamint a Roma Nemzetiségi Önkormányzat a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

Közfoglalkoztatás alakulása Kelemér településen:

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *										
Kelemér Borsod-Abaúj-Zemplén megye Putnoki járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 04. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	13	21	24	19	23	18	17	16	15	16
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	9	8	7	8	7	3	1	2	2	2
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	65	46	59	58	45	35	28	31	30	27
-- Mezőgazdaság	26	29	19	13	14	11	8	6	4	3
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	29	34	29	23	18	17	23	24
-- Szociális jellegű program	39	17	11	11	2	1	-	0	0	-
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	0	2	8	2	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	87	75	90	85	74	55	46	49	47	45
Közfoglalkoztatási mutató	25,63%	22,52%	27,08%	25,95%	22,58%	16,91%	14,57%	15,76%	15,26%	14,54%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	29	33	23	20	20	15	17	29	20	16
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	4	9	5	2	7	12	12	9	6	5
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	17	18	16	16	7	9	16	16	18	19
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	50	60	43	38	34	36	45	54	44	40
-- Ebből tartós álláskereső	12	7	9	8	3	6	9	15	14	11
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	14,75%	18,00%	13,07%	11,61%	10,49%	11,09%	14,11%	17,23%	14,34%	12,91%

Szolgáltatások:

- Posta-Mobil posta.
- Háziorvosi rendelés heti egy alkalommal
- Védőnői szolgálat (legközelebb Putnokon található)
- Fogorvosi rendelés (legközelebb Putnok)

Egészségügyi alapellátások:

Településünk egészségügyi ellátásának alapját az 2 felnőtt háziorvosi, és egy gyermek háziorvosi praxis képezi.

/Alapellátás (kötelező feladat)

- felnőtt háziorvosi körzet (2) (vállalkozók)
- gyermek háziorvosi körzet (1) (vállalkozók)
- fogorvosi körzet (2) (vállalkozók)

- ügyeleti szolgálat (vállalkozás)
  - védőnői szolgálat (Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat)
  - otthoni szakápolás (nem kötelező) (Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat)
- Járó beteg szakellátás (nem kötelező feladat)
- fül-orr-gégészeti (vállalkozás)
  - szemészet (vállalkozás)
  - labor (Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat)
  - fizioterápia (Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat)
  - gyógytorna (Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat)
- Banki szolgáltatás (legközelebb Putnokon található).
  - Rendőrség (legközelebb Putnokon található).
  - Benzinkút (legközelebb Putnokon található).

Az óvoda, valamint a 4 osztályos általános iskola 2013.-ban bezárta kapuit.

A **Királdi Közös Család- és Gyermejjóléti Szolgálat** látja el a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokat. Népkonyhával rendelkezik a település, Putnok közreműködésével.

Állandó orvosi ügyelet nincsen a településen, ez jelenleg Putnok érhető el.

A településen gyógyszerár nem működik, ez szintén Putnokon érhető el.

A településen Művelődési Ház, illetve tájház és könyvtár található.

A közösségi ház biztosít helyet és lehetőséget az Ifjúsági Pontnak, hetente kétszer elérhető a szolgáltatás.

A településen polgárőrség működik.

Bolthálózat

Élelmiszerüzletek:

Reál-pont üzletlánc 3728 Kelemér Tompa út 47.	Éden diszkont 3728 Kelemér Tompa út 31.

Italbolt:

Bagolyvár fogadó 3728 Kelemér Tompa út 22., Tel.: 48/435-543	Tompa fogadó 3728 Kelemér Tompa út Tel: 48/435-538

Helyi fejlesztések:

Európai Unió források:

TOP-3.2.1-16-BO1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése/Kelemér. KELEMÉR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA: Kelemér Művelődési Ház energetikai korszerűsítése. 2018.12.17., 52 457 497 Ft

TOP-3.2.1-16-BO1-Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése/Kelemér. KELEMÉR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA: Kelemér Község Polgármesteri Hivatalának energetikai korszerűsítése. 2018.01.12., 21 355 583 Ft.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

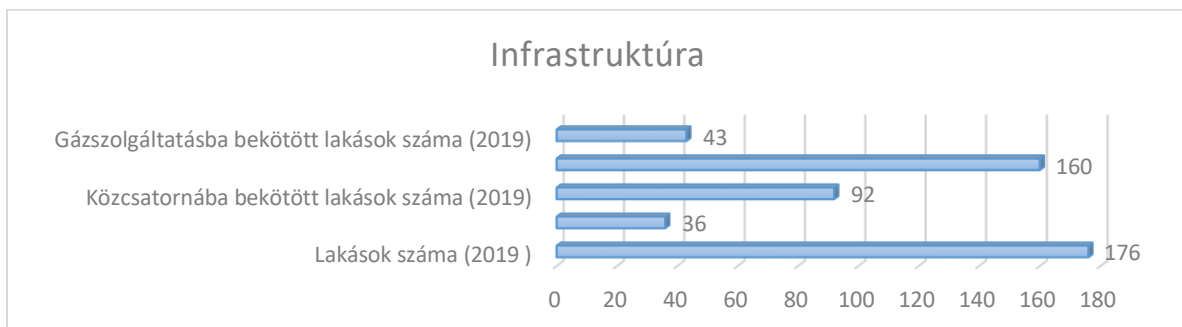
- billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

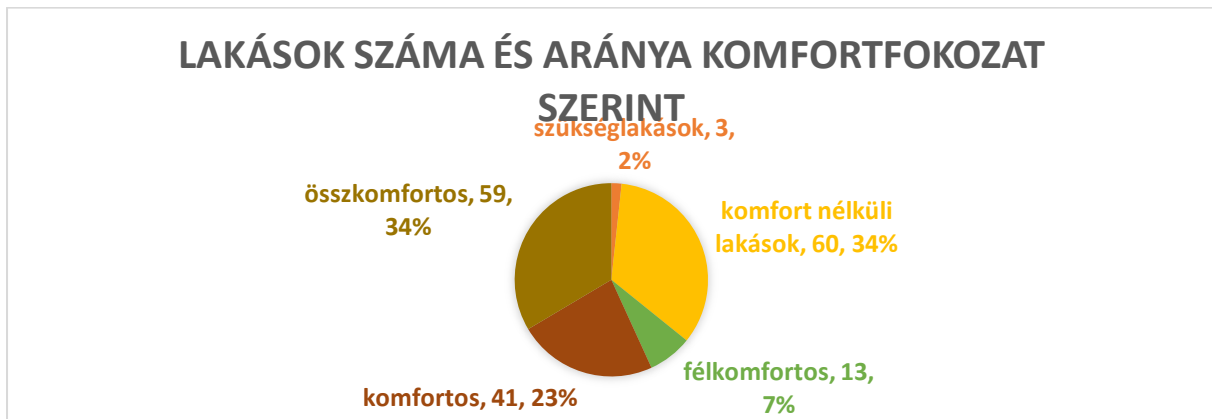
2019-es KSH adatok alapján Kelemér településen 176 lakást található. Ebből 160, azaz 90,9%-a lakásoknak áramszolgáltatásba volt kötve. Közüzemi vízhálózatba az ingatlanok csupán 20,45%-a kapcsolt. 24,43%-ban van bekötött gázosztály. Szennyvíz csatornahálózat van a településen.

A településen 146 lakás van, 190 család, a roma lakosság száma 40 családot jelent, kb. 200fő.

2011-es népszámlálási adatok szerint az alacsony komfortfokozatú lakások a lakásállomány 44%-át teszik ki.

KSH adatok alapján 2011-ben:

- Hálózati vízvezetékekkel ellátott lakás: 106
- Házi vízvezetékekkel ellátott lakás: 19
- Házi csatornával ellátott lakás: 25
- Közcsatornával ellátott lakás: 100
- Vízüblítéssel WC-vel ellátott lakás: 110

Keleméren a Lechner adatbázis alapján 1 szegregátum található: Tompa M. u. – Dózsa Gy. u. – Belterületi határ	Egy szegregációval veszélyeztetett terület: Tompa M. u. – Munkástelep – Belterületi határ.

Keleméren minden területe szilárd útburkolattal rendelkezik, bár némelyik állapota már eléggé rossz minőségű.

Az Önkormányzat tudomása szerint 20 lakás esetében nem érhető el az ivóvíz-és szennyvíz szolgáltatás, ezek a lakók közkút segítségével jutnak hozzá a vízszolgáltatáshoz.

Épületek állapota:

A településen 6db rom található és a salakos házak maradványai. Jellemző, hogy az ingatlanoknak sok a tulajdonosa.

5db ingatlant visszavenne a vagyonkezelő, de az említett ingatlanok lakottak jelenleg.

A településen a Dózsa György utcát hívják nem hivatalosan szegregátumnak.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- településen belül csak kisebb szegregált részek vannak;

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések az elmúlt időszakban nem történtek.

Nem voltak pályázatok az elmúlt időszakban, mivel nincs kifejezett szegregátum a településen.

Keleméren nem vett még részt telepfelszámolási programban sem.

Önkormányzati bérlakás nem található a településen.

Az önkormányzat támogatja a közfoglalkoztatottak képzését.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat pozitívan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együtműködő, nem együtműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Az önkormányzat nagyon támogató, maga is érdekelt a helyzet javításában, mindenben lehet rá számítani, **de kéri, hogy minden információ jusson el hozzá, hogy az együtműködés fenntartható legyen.**

Polgármester Asszony szerint a településen kb. 5 olyan család van, akik számára nagyszerű kitörési lehetőség lenne a bérlakásprogram.

A településvezetés 2 db olyan ingatlanról tud, ami megvásárolható a községben.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együtműködési készségét illetően:

- **a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.**

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Foglalkoztatás és jövedelem:

Kelemér munkavállalási korú lakossága 2022.01-04. hónapban 308 fő.

Közfoglalkoztatás keretén belül a Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2014 évtől pályázik helyi sajátosságra épülő közmunkára. Először úgy kezdték, hogy kosárfonásra beiskoláztak munkanélkülieket, akik ezt sikeresen el is végezték. Az első években rongyszőnyeg fonásával kezdték, majd a dolgozók fejlődését mutatja, hogy gyönyörű kosarakat, bútorokat, kínáló tálcákat is fonnak vesszőből. Az érdeklődők igényeit maximálisan akarják kielégíteni.

Közfoglalkoztatás keretén belül brikettet is készítenek, újra hasznosítják a papírt és a fűrészport. Ezzel elősegítik az embereket, hogy olcsón jussanak fűtőanyaghoz.

(Forrás-HEP)

Keleméren kevés a helyi munkaadó. Az oktatási és más közintézmények dolgozói javarészt más településekről járnak be.

A legtöbb helyi lakos, aki helyben is dolgozik, a közfoglalkoztatásban vesz részt. **A közfoglalkoztatásban 27 fő** dolgozik, akik közül 6 fő nem roma származású.

Ezen kívül az ingázás biztosítja a nyílt munkaerőpiac elérését.

Bejelentett teljes állás például a miskolci Robert Bosch Kft, az Ózdi Acélmű, valamint a bánhorvátai sütőde.

Az építőiparban többnyire feketén dolgoznak a munkavállalók. Járnak egyszerűsített bejelentéssel a környéken mezőgazdasági és méhészeti idénymunkákat végezni - akár feketén, segély mellett is.

A rendszeres munkaadókként felsorolt helyek közül szinte bármelyik helyen találunk feketén dolgozókat, még az arlói székhelyű vállalkozásokban is, mivel sok esetben olyan tartozása van a munkavállalónak (pl. Provident), hogy attól tart, ha bejelentik a munkáját, akkor a munkabére nagy része egyből levonásra kerül az adósságtörlesztésre. A munkaadó pedig partner az ilyen "megoldásokban".

A fiatalok körében előfordul a külföldi munkavállalás is, illetve külföldről behozott autókat bontanak szét és az alkatrészeket árusítják.

A napidíj a mezőgazdaságban 6-7 ezer forint, az építőiparban 15-20 ezer forint.

Szociális problémák:

Az uzsora jelen van, a drog, a biofű, és a kristály fogyasztása jellemző településen.

2021.11.15-én elfogadott HEP szerint: „A Kelemér községben élő 0-18 éves gyermekek 34,51%-a jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, vagyis minden harmadik gyermek olyan családban él, ahol az egy főre jutó jövedelem nem éri el a nyugdíjminimum másfélszeresét. A gyermeknevelés a szegénység egyik rizikófaktorának számít. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül hátrányos helyzetű 8 fő halmozottan hátrányos helyzetű 135 fő gyermek.”

Kelemérben a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat tapasztalatai alapján összességében elmondható, hogy ellátottaik körében tendenciaként értelmezhetően növekedett a tartósan szegény családok, ezzel párhuzamosan a veszélyeztetett gyermekek száma, csökkent a szülők motiváltsága, érdektelenné, apatikussá váltak. A településen élő, szolgálatukkal kapcsolatba kerülő családok jelentős része rendkívül alacsony jövedelemből és egyre rosszabb lakás- és szociális körülmények között él. Az esetek jelentős részében egyik, illetve mindkét szülő álláskereső, az ezzel járó anyagi nehézségek a legtöbb családnál konfliktusokat idéznek elő, melyek kezelése több esetben igényelt segítséget. A higiénés körülmények, és a szülők egészségi állapota is romlást mutat, így a gyermekek testi, lelki fejlődésének feltételei is kedvezőtlenebbek, melyek iskolai sikertelenségekhez, lelki betegségekhez és devianciákhoz vezethetnek.

(Forrás-HEP)

A fejezet következtetései

Családtípus: 190 Család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	10
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	140
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	40

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A polgármester asszony tájékoztatása szerint a tulajdonviszonyok kb.70%-a rendezett.

A rendezetlen tulajdonviszonyokra jellemző:

- több terheléssel sújtottak az ingatlanokon
- a tulajdonosváltások a földhivatalba nincsenek átjelentve

A romok esetében probléma a helyrajzi számok pontatlansága és a számtalan örökös.

A polgármester asszony javaslatai a bérlakásprogram megvalósítása kapcsán a településen:

- a 2db martinsalagos ingatlan elbontása majd építési telekként tovább hasznosítani
- 4 db „otp-s ház” esetében az alapig jutottak az építkezés során, azokat akár tovább is lehetne építeni.
- 2 db eladó ingatlannal rendelkezik a település

Lakóépületek fizikai állapota:

- életveszélyes házak: 6
- jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani: 6
- nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehető (kb. 10 év): 84
- jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni: 50

Lakások túlszűfoltása

Lakásszám (2011)	176
Üres lakások száma (2011)	26
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	106
Lakásszám a szegregátumban (2011)	23
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	106
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	42

Eladó ingatlanok száma a településen

<https://ingatlan.jofogas.hu/borsod-abauj-zempen/kelemer/haz> 2db eladó ingatlan található.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: 146	Lakások száma
életveszélyes házak	6
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	6
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehető (kb. 10 év),	84
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	50

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Térségi pozíciója tekintetében jobb pozícióban lévő településről beszélünk. A munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.

Vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében billegő település.

A hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele.

Keleméren a Lechner adatbázis alapján 1 szegregátum található: Tompa M. u. – Dózsa Gy. u. – Belterületi határ. Egy szegregációval veszélyeztetett terület: Tompa M. u. – Munkástelep – Belterületi határ.

2019-es KSH adatok alapján Kelemér településen 176 lakást található. Ebből 160, azaz 90,9%-a lakásoknak áramszolgáltatásba volt kötve. Közüzemi vízhálózatba az ingatlanok csupán 20,45%-a kapcsolt. 24,43%-ban van bekötött gázzolgáltatás.

A tulajdonviszonyok kb.70%-a rendezett.

A többgenerációs együttélés és a szívésségi lakáshasználat a nehezebb körülmények között élő családokra jellemző, de mértéke nem ismert.

Az eladósodottság mértéke a célcsoport családjainak körében:

A Lechner Tudásközpont adatbázisa alapján az alábbi szolgáltatók felé halmoztak fel a településen nagyobb összegű tartozásokat:

Magyar Távközlési Rt., ÉMÁSZ Hálózati Kft., Telenor Magyarország Zrt.,

Eladó ingatlanok száma a településen:

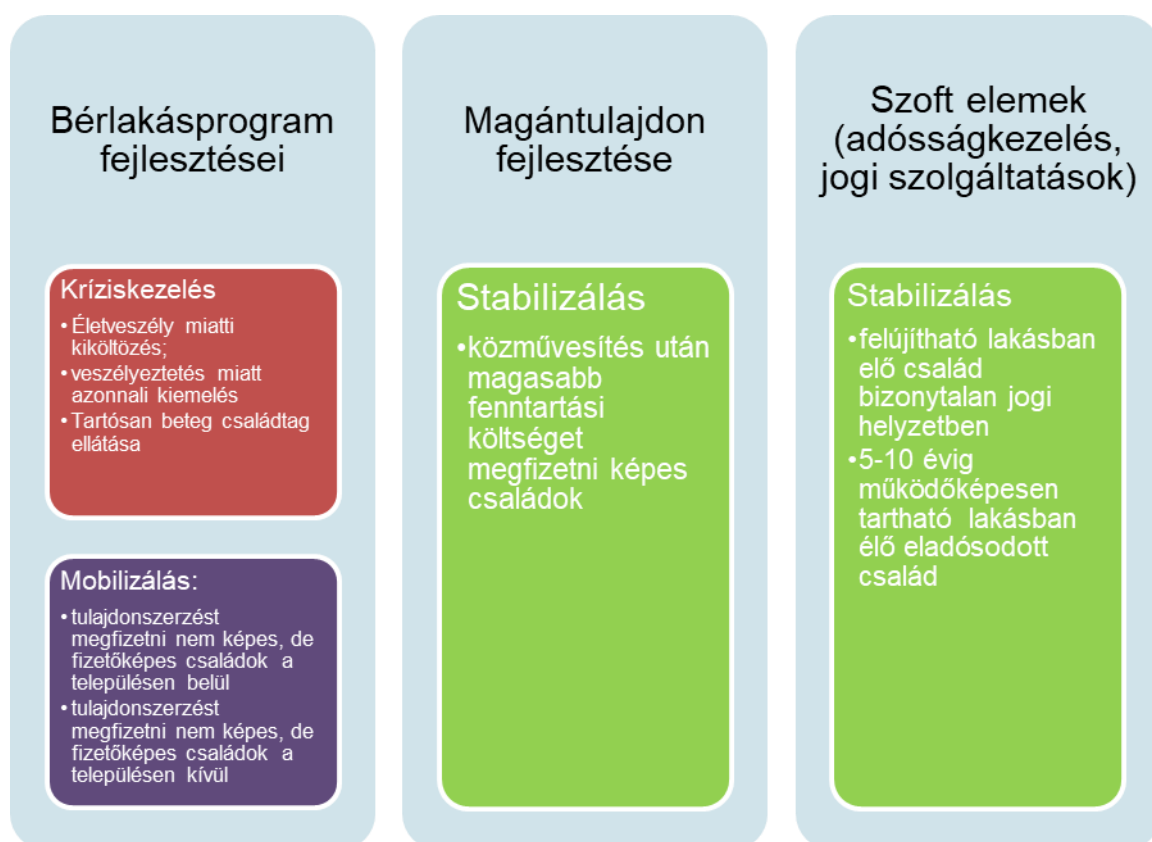
<https://ingatlan.jofogas.hu/borsod-abauj-zemplen/kelemer/haz> 2db eladó ingatlan található.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	10			10	6
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		6		6	6
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		124		124	84
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni		10	40	50	50
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	10	140	40	190	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	10	140	40		190 család 146 ingatlan

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.

- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy családok mobilizálása a településen kívüli másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen. Ennek a beavatkozásnak a célcsoportja elsősorban azok a családok képezik, akik képesek élni a jobb munkalehetőségekkel.
- **Krízis lakás létrehozása:** a rendezetlen tulajdonviszonyok és az ingatlanok állapotai miatt indokolt a krízis lakás kialakítása a településen.
- **Magántulajdon fejlesztése:** ami akkor hatékony, ha a családok együttműködésén és a saját erőforrásaik bevonásán nyugszik: a család saját munkájával és megtakarításaival járul hozzá a felújítás megvalósításához, míg a program építőanyagot és a szakembereket adja.
- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Előszörazokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	kedvező
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	többnyire mikrovállalkozások
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	alacsony
közműinfrastruktúra	alap infrastruktúrák elérhetőek a településen
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	változó

uzsora	jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	nem elérhető a településen
szegregátumok relatív mérete a településen	a település harmadát

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nem ismert
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	igen
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Ózd, Eger, Putnok
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoport köréből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehetőek, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 2 család, ami egyben **2 bérlakás létrehozását jelenti a településen.**

Indoklás:

A településen nem valósult meg telepprogram. A célcsoport számára szociális bérlakás nem érhető el a településen. A térségi munkalehetőségek száma és megközelíthetősége jónak mondható.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	2			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				2

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a helyi ingatlanpiac alakulását, amint megüresedik egy olyan ingatlan, amely jó állapotú, meg kell vásárolni a programhoz!

4.4 Helyi együttműködések/partnerek rendszere